

Magdalena Kulpa

Uroczystości upamiętniające śmierć Stanisława Kostki Potockiego w świetle ówczesnych materiałów drukowanych

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Główne Wilanowskie (AGWil), Zarząd Muzeum w Wilanowie 161.
- AGAD, AGWil, Kasa Generalna i Kasa Domowa Potockich, potem Branickich, 1779–1938, 415.
- AGAD, Archiwum Publiczne Potockich, Listy Hr[abiego] Sta[nisława] Potockiego do syna, 263.
Biblioteka Narodowa (BN), Przemowa przy wyprowadzeniu zwłok z pałacu ś.p. JW. Hrabiego Stanisława Potockiego..., sygn. 288.034.
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW), Kazanie w czasie religijnych obrzędów przy Pogrzebie Zwłok ś.p. JW. Stanisława Potockiego..., sygn. 4g.7.5.51.
Księgi stanu cywilnego parafii św. Anny w Wilanowie, Akta Stanu Cywilnego, Zapowiedzi Małżeństw, Urodzonych i Umartych, Gminy Willanowskiej w Powiecie Warszawskim, Województwie Mazowieckim w Roku 1821.

Prasa

„Gazeta Korrespondenta Warszawskiego i Zagranicznego”, 1820, 1821.
„Gazeta Krakowska”, 1821.
„Gazeta Lwowska”, 1821.
„Gazeta Warszawska”, 1821.
„Gazeta Wielkiego Xięstwa Poznańskiego”, 1821.
„Kurjer Warszawski”, 1821.
„Leipziger Literaturzeitung”, 1821.
„Pszczółka Krakowska”, 1821.
„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk”, t. XVIII, 1825.

Opracowania

Brodziński K., *Wspomnienia mojej młodości*, Kraków 1928.
Handesman M., *Kryzys r. 1821 w Królestwie Polskim*, „Kwartalnik Historyczny”, R. LIII, 1939, z. 2.
Kantorbery Tymowski. Poezje zebrane, [w:] *Biblioteka pisarzy polskiego oświecenia*, t. 3, wyd. E.Z. Wichrowska, Warszawa 2005.
Kowalska A., *Warszawa literacka w okresie przełomu kulturalnego 1815–1822*, Warszawa 1961.
Kozmian K., *Pamiętniki Kajetana Kozmiana obejmujące wspomnienia od roku 1815*, Kraków 1865.
Kraushar A., *Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800–1832*, t. 3, Kraków–Warszawa 1904.
Lewocka Katarzyna z Lipińskich, *Urywek z moich pamiętników. Lato 1821 roku w Wilanowie*, [w:] „Kółko Domowe”, grudzień 1861, s. 257–260.
Miziołek J., Kowalski H., *Uniwersytet Warszawski i młody Chopin*, Warszawa 2013.
Polski Słownik Biograficzny, t. XXVIII/1, 1983.
Wójcicki K.W., *Cmentarz Powązkowski pod Warszawą*, t. 3, Warszawa 1858.

Magdalena Kulpa

Pamięci Męża Dostojnością i Cnotami w Kraju Znakomitego.

Dziękuję nastawicze pamiętki ku czci śp. Stanisława Kostki Potockiego

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Publiczne Potockich, 279b/l, Listy do Ignacego Potockiego i innych osób, t. 1 (1776–1825); Listów Od różnych Osób do hr. Alex. Potockiego od r. 1802 do 1831, sygn. 291.6.
Biblioteka Czartoryskich w Krakowie (BCzart.), „Wiadomość o odlewach pamiętek krajowych [...] Popiersia czyli Biusta”, druk reklamowy, 1858.
Biblioteka Narodowa (BN), *Catalogue Des Lithographies et des Gravures qui se trouvent dans le Cabinet des Beaux-Arts à Villanow* (dop. ołówkiem po 1835), sygn. Wil. Kat. 73.
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW), Ze wstępu arcybiskupa warszawskiego prymasa Królestwa Polskiego Szczepana Hołowczyca..., sygn. 4g.7.5.51.

Prasa

„Dziennik Warszawski”, 1854.
„Dziennik Wileński”, 1821.
„Gazeta Korrespondenta Warszawskiego y Zagranicznego”, 1821.
„Gazeta Warszawska”, 1821.

„Kurjer Warszawski”, 1821, 1822.

„Wanda. Tygodnik Polski Pięknego i Literaturze poświęcony”, 1821.

Opracowania

Askanas K., *Powiązania Towarzystwa Naukowego przy Szkole Wojewódzkiej Płockiej z Królewskim Warszawskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk (1820–1830)*, „Notatki Płockie”, 28/2 (115), 1983.
Askenazy S., *Waleryan Łukasiński*, Warszawa 1908.
Bałdowski W., *Wizerunki sławnych Polaków i redukcje pomników polskich z wytwórni Mintera w kolekcji wilanowskiej*, „Studia Wilanowskie”, t. X, 1984.
Beylin K., *Tajemnice Warszawy*, Warszawa 1958.
Fijałkowski W., „Mauzoleum Potockich w Wilanowie”, Warszawa 2011, s. 1 (mps w zbiorach Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie).
Gutowska-Dudek K., *Portret Polski. Tradycja i świadomość historyczna*, Warszawa 2012.
Kraushar A., *Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800–1832*, t. 3, Kraków–Warszawa 1904.
Przybyszewski W., *Pojedynek na biusty*, „Spotkania z Zabytkami”, nr 5–6, 2013.
Skimborowicz H., Gerson W., *Wilanów. Album widoków i pamiątek*, Warszawa 1877.
Sypczuk P., *Gaj w Gucinie. Wymowa ideowa parku-pomnika i walka o jego restytucję*, Warszawa 2013.
Wasylewski S., *Życie polskie w XIX w.*, Kraków 1962.
Widacka H., *Wizerunki różne szlachetnego estety*, „Spotkania z zabytkami”, nr 11, 2005.
Z pamiętników Eustachego Marylskiego, [w:] *Słowacki i Chopin. Z zagadnień twórczości*, F. Hoesick, t. 1, Warszawa 1932.

Adam Tyszkiewicz

Rola Stanisława Kostki Potockiego w kształtowaniu dziedzictwa materialnego i prestiżu Uniwersytetu Warszawskiego

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Publiczne Potockich 335, 262/1.
Archiwum Państwowe w Warszawie (APW), Zbiory Przyborowskiego, 546/XI
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW), Gabinet Rękopisów, Akc. 331, 3013, 3016.
Muzeum Narodowe w Warszawie (MNW), rkps. 1224/1, Spis Biustów i rozmaitych figur znajdujących się pod dozorem Profesora Blanka Królewskiego Warszawskiego Uniwersytetu, 1817.

Źródła publikowane

Becker W.G., *Augusteum Dresden's Antike Denmler Enthaltend*, Dresden–Leipzig 1808–1811.
Obchód uroczysty Inauguracji Uniwersytetu Królewsko-Warszawskiego dnia 14. Maja roku 1818, Warszawa 1818.
Otwarcie Uniwersytetu Warszawskiego dnia 15 listopada 1915 roku. Mowa rektora doktora medycyny Józefa Brudzińskiego, Warszawa 1915, s. 7.
Posiedzenie publiczne Uniwersytetu Królewsko-Warszawskiego na obchód założenia jego przy rozpoczęciu nowego kursu nauk odbyte dnia 5. października roku 1818 w Warszawie, Warszawa 1818, s. 10.

Opracowania

Ajewski K., *Zbiory artystyczne Uniwersytetu Warszawskiego w dobie Królestwa Kongresowego*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, t. 38, 1993, nr 1.
Batowski Z., *Zbiór graficzny w Uniwersytecie Warszawskim*, Warszawa 1928.
‘Bieliński J., *Królewski Uniwersytet Warszawski (1816–1831)*, t. 1, Warszawa 1907.
Budzińska E., *Tak zwana kolekcja Stanisława Kostki Potockiego w Gabinetie Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej*, „Biuletyn Historii Sztuki”, R. XXXIV, 1972, nr 2.
Czerzniewska J., *Stanisław Kostka Potocki jako konserwator dziedzictwa na Królewskim Uniwersytecie Warszawskim*, [w:] *Bibliotheca Lindiana. Samuel Bogumił Linde (1771–1847) pierwszy dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w 165. rocznicę śmierci*, red. M. Cubrzyńska-Lenarczyk, Warszawa 2015.
Czerzniewska J., *Uniwersytecka kolekcja rycin Stanisława Kostki Potockiego*, [w:] *Johann Joachim Winckelmann i / und Stanisław Kostka Potocki. Mistrzowie i uczniowie / Meister und Schüler. Materiały Międzynarodowej Konferencji zorganizowanej w Muzeum Pałacu Jana III w Wilanowie*, Warszawa 8–9 maja 2014 r., Warszawa 2016.

Die Sammlung Gipsabgüsse von Anton Raphael Mengs in Dresden, red. M. Kinderlen, Dresden 2006.

Grand Tour. Narodziny kolekcji Stanisława Kostki Potockiego. Pamiątka wystawy zorganizowanej w ramach Jubileuszu 200-lecia działalności Muzeum w Wilanowie 1805–2005, red. P. Jaskanis et al., Warszawa 2006.

Jaroszewski T., *Architektura Uniwersytetu Warszawskiego*, Warszawa 1991.

Jaroszewski T.S., *Chrystian Piotr Aigner, architekt warszawskiego klasycyzmu*, Warszawa 1970.

Knoll K., *Die Dresdner Abguss-Sammlung*, [w:] ...von gestern bis morgen... *Zur Geschichte der Berliner Gipsabguss-Sammlung(en)*, red. N. Schröder, L. Winkler-Horaček, Berlin 2012.

Knoll K., *Geschichte der „Churfürstlichen Antiken-Galerie in Dresden“*, [w:] *Sculpturensammlung Katalog der antiken Bildwerke II Idealskulptur der römischen Kaiserzeit*, München 2011.

Konopka S., *Józef Piłsudski Doktor medycyny honoris causa*, Warszawa 1934.

Kowalski H., *Kolekcja odlewów gipsowych Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1809–1940*, [w:] *Fidiasz, Michał Anioł i inni. Królewska i uniwersytecka kolekcja odlewów gipsowych w Warszawie*, red. J. Miziołek, H. Kowalski, Warszawa 2012.

Kraushar A., *Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk 1800–1832*, ks. III: *Czas Królestwa Kongresowego, 1820–1824*, Kraków–Warszawa 1904.

Matthäy J.G., *Verzeichniss der im königl. sächs. Mengs'schen Museum enthaltenen antiken und modernen Bildwerke in Gyps*, Dresden 1831.

Miziołek J., *Baliszewski M., Educatio et Ars. Zbiory artystyczne pierwszego Uniwersytetu Warszawskiego i ich rola w muzeologii warszawskiej*, [w:] *200 lat muzealnictwa warszawskiego: dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej, Zamek Królewski w Warszawie, 16–17 listopada 2005 roku*, red. A. Rottermund, A. Sołtan, M. Wrede, Warszawa 2006.

Miziołek J., *Muzeum Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego i rola Stanisława Kostki Potockiego w jego utworzeniu*, [w:] *Johann Joachim Winckelmann i / und Stanisław Kostka Potocki. Mistrzowie i uczniowie / Meister und Schüler. Materiały Międzynarodowej Konferencji zorganizowanej w Muzeum Pałacu Jana III w Wilanowie, Warszawa 8–9 maja 2014 r.*, Warszawa 2016.

Miziołek J., *Uniwersytet Warszawski, Dzieje i tradycja*, Warszawa 2005.

Miziołek J., *Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej*, Warszawa 2007.

Miziołek J., *Willa Pliniusza młodszego pod Rzymem i Muzeum Sztuk Pięknych w Warszawie w wizji Stanisława Kostki Potockiego*, „*Studia Wilanowskie*”, t. XX, 2012.

Mycielski M., *Uniwersytet Królewski 1816–1831* [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. T. Kizwalter, Warszawa 2016

(*Monumenta Universitatis Varsoviensis*).

Scamozzi O.N., *The Buildings and Designs of Andrea Palladio*, tłum. E. Pisani, Princeton 2015.

Skulpturensammlung Katalog der antiken Bildwerke III Die Porträts, red. K. Knoll, Ch. Vorster, München 2013.

Talbierska J., *Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 1818–1832*, [w:] *Ars et Ducatio. Kultura artystyczna Uniwersytetu Warszawskiego*, red. J. Miziołek, Warszawa 2003.

The Herculean Woman. History, Context, Identities, red. J. Daehner, J. Paul Getty Museum 2008.

Katarzyna Adamska, Monika Michałowicz

Johann Caspar Lavater, Johann Heinrich Füssli i Felix Hess u Johanna Joachima Spaldinga w Barth. Rycina Christiana von Mechla z Kolekcji Wilanowskiej

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Biblioteka Narodowa (BN), „Tableaux historiques. Melange”, WAF.214. Zentralbibliothek Zürich, Gert Schiff, *Johann Heinrich Füssli. Text und Oeuvrekatalog*, Zürich–München 1973, poz. 288, 289.

Źródła publikowane

Johann Joachim Spalding's Lebensbeschreibung von ihm selbst aufgesetzt und herausgegeben mit einem Zasatze von dessen Sohne Georg Ludwig Spalding, Halle 1804.

Clöden K.F. von, *Jugenderinnerungen*, red. M. Jähns, Leipzig 1874.

Mechel Ch. von, *Verzeichniss der Gemälde der Kaiserlich Königlichen Bilder Gallerie in Wien*, Wiedeń 1783.

Stufenfolge von dem Frosche bis zum Apollo-Profile, Bazylea 1769.

Opracowania

Busch W., *Das sentimentalische Bild. Die Krise der Kunst im 18. Jahrhundert und die Geburt der Moderne*, München 1993.

Carey F., *Enlightened Friendship*, „*Print Quarterly*” 2011, nr 4.

Carlson M., *Goethe and the Weimar theatre*, New York, 1978.

Fowles J.B., *From Arcadia to Elysium in “The Magic Flute” and Weimar Classicism: The Plan of Salvation and Eighteenth-Century Views of Moral Progression*, „*Brigham Young University Studies*”, t. 43, 2004, nr 3.

Hadley Denton E., *The Technological Eye: Theater Lighting and Guckkasten in Michael and Goethe*, [w:] *The Enlightened Eye. Goethe and Visual Culture*, red. E.K. Moore, P.A. Simpson, Amsterdam–New York 2007.

Jarzewicz M., *Sztuka i wizualizacja naukowa. Ilustracje do „Fragmentów fizjonomicznych” Johanna Caspara Lavatera*, Warszawa 2013.

Johann Heinrich Füssli, 1741–1825, red. W. Hofmann, München 1974.

Kemper H.-G., *Deutsche Lyrik der frühen Neuzeit. Band 6/1, Empfindsamkeit*, Tübingen 1997.

Kosenina A., *Schönheit im Detail oder im Ganzen? Mikroskop und Guckkasten als Werkzeuge und Metaphern der Poesie*, http://www.goethezeitportal.de/db/wiss/epoche/kosenina_mikroskop.pdf (dostęp: 11 IV 2017).

Link A.-M., *Carl Ludwig Junker and the Collecting of Reproductive Prints*, „*Print Quarterly*” 1995, nr 4.

Nüscheler F., *Heinrich Fuessli's Sämtliche Werke nebst einem Versuche seiner Biographie*, Zürich 1807–1809.

Paulson R., *Emblem and Expression: Meaning in English Art of the Eighteenth Century*, Cambridge 1975.

Pfötenhauer H., *Weimar Classicism as Visual Culture*, [w:] *The Literature of Weimar Classicism*, red. S. Richter, New York 2005.

Praz M., *Conversation Pieces: A Survey of the Informal Group Portrait in Europe and America*, University Park Pennsylvania 1971.

Rendtel C., *Johann Caspar Lavater (1741–1801) / Felix Hess (1742–1768). Exzerpte aus dem Rechenschaftsbericht an den Examinatorenkonvent der Zürcher Kirche über ihre Deutschlandreise vom Jahre 1763/64*, „*Zwingliana*” 2003, s. 132–142.

Schnegg B., *Die Fahrt auf dem Zürichsee. Eine geschlechtergeschichtliche Deutung des Zerwürfnisses zwischen Bodmer und Klopstock im Jahre 1750*, [w:] *Ordnung, Politik und Geselligkeit der Geschlechter im 18. Jahrhundert*, red. U. Weckel, C. Opitz, B. Tolkemitt, O. Hochstrasser, Göttingen, 1998.

The Reception of British Aesthetics in Germany: Seven Significant Translations, 1745–1776, t. 1, red. H.F. Klemme, M. Kuehn, Bristol 2001.

Vogel G.-H., *Aufklärung in Barth. Zur 250. Wiederkehr des helvetisch-deutschen Dialogs zwischen Johann Joachim Spalding, Johann Caspar Lavater, Johann Heinrich Füssli und Felix Heß in Barth in den Jahren 1763/64*, Kiel 2014.

Weddigen T., *The Picture Galleries of Dresden, Düsseldorf, and Kassel: Princely Collections in Eighteenth-Century Germany*, [w:] *The First Modern Museums of Art. The Birth of an Institution in 18th and early 19th Century Europe*, red. C. Paul, Los Angeles 2012.

Wegener F., *Lavater in Barth*, Gladbeck 2008.

Weinglass D.H., *Prints and Engraved Illustrations by and after Henry Fuseli. A Catalogue Raisonné*, Aldershot 1994.

Wüthrich L.H., *Christian von Mechel. Leben und Werk eines Basler Kupferstechers und Kunsthändlers (1737–1817)*, Basel–Stuttgart 1956.

Wüthrich L.H., *Das Œuvre des Kupferstechers Christian von Mechel. Vollständiges Verzeichniss der von ihm geschaffenen und verlegten graphischen Arbeiten*, Basel–Stuttgart 1959.

Yonan M., *Kunsthistorisches Museum / Belvedere, Vienna: Dynasticism and the Function of Art*, [w:] *The First Modern Museums of Art...*, s. 145–165.

Zwischen Gattungdisziplin und Gesamtkunstwerk. Literarische Intermedialität 1815–1848, red. S. Keppler-Tasaki, W.G. Schmidt, Berlin–München–Boston 2015.

Jerzy Miziołek

Wizja Laurentyny Stanisława Kostki Potockiego i Sala Kolumnowa Uniwersytetu Warszawskiego. Kilka nowych uwag

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Publiczne Potockich (APP) 262/I.

Archiwum Państwowe w Warszawie, F.P. Jarocki, „Kronika pałacu Kaźmierowskiego z 34 ostatnich lat: 1812–1846”.

Źródła publikowane

Orlandi O., *Osservazioni di varia erudizione sopra un sacro cameo rappresentante il serpente di bronzo*, Roma 1773.

Orlandi O., *Ragionamento di Orazio Orlandi romano sopra una ara antica posseduta da Monsignore Antonio Casali governatore di Roma*, Roma 1772.

Palladio A., *Cztery księgi o architekturze*, przeł. M. Rzepińska, Warszawa 1955.

Perrier F., *Segmenta nobilium signorum et statuarum que temporis dentem invidium evase*, Rome–Paris 1638.

Pliniusz Młodszy, *Listy*, przeł. R. Ziółcki, t. 1–3, Wrocław 1837–1838.

Witruwiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*, przeł. K. Kumaniecki, Warszawa 2004.

Opracowania

Ayres P., *Classical Culture and the Idea of Rome in Eighteenth-Century England*, Cambridge 1997.

Bieliński J., *Królewski Uniwersytet Warszawski (1816–1831)*, t. 1–3, Warszawa 1907–1912.

Corso A., *The Art of Praxiteles IV. The Late Phase of his Activity*, Roma 2013.

Fidiasz, *Michał Anioł i inni. Królewska i uniwersytecka kolekcja odlewów gipsowych w Warszawie*, red. J. Miziołek i H. Kowalski, Warszawa 2012.

Jaroszewski T.S., *Architektura Uniwersytetu Warszawskiego*, Warszawa 1991.

Kowalski H., Miziołek J., *Kronika Pałacu Kazimierzowskiego Feliksa Pawła Jarockiego*, Warszawa 2016.

Księgi Protokołów Rady Ogólnej Uniwersytetu Warszawskiego 1817–1819, red. R. Gerber, Warszawa 1958.

Kwiatkowska A., *Podróż do Włoch od lipca 1785 do maja 1786*, w: *Grand Tour. Narodziny kolekcji Stanisława Kostki Potockiego*, oprac. P. Jaskanis, A. Rottermund, A. Kwiatkowska, A. Ekielska-Mardal, Warszawa 2006.

Majewska-Maszkowska B., Jaroszewski T., *Podróż Stanisława Kostki Potockiego do Włoch w latach 1785–1786 w świetle jego korespondencji z żoną*, w: *Sarmatia artistica. Księga pamiątkowa ku czci profesora Władysława Tomkiewicza*, Warszawa 1968.

Marquez P.J., *Delle ville di Plinio il Giovane*, Roma 1796.

Marvin M., *The Language of the Muses. The Dialogue between Roman and Greek Sculpture*, Los Angeles 2006.

Miziołek J., „In the Pure Taste of Trajan’s Century”. *Preliminary Observations on Pliny the Younger’s Laurentina as Imagined by Count Stanislaus Kostka Potocki*, „Światowit. Rocznik Poświęcony Archeologii Przeddziałowej i Badaniom Pierwotnej Kultury Polskiej i Słowiańskiej”, t. 6 (47), 2004/2005, s. 25–42.

Miziołek J., in collaboration with M. Baliszewski and M. Tarkowski, *The Villa of Pliny the Younger in an Eighteenth Century Vision*, Rome 2016.

Miziołek J., *Muzeum Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego i rola Stanisława Kostki Potockiego w jego utworzeniu*, w: *Johann Joachim Winckelmann i Stanisław Kostka Potocki. Mistrzowie i uczniowie. Materiały międzynarodowej konferencji zorganizowanej w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa 8–9 maja 2014 r.* / *Johann Joachim Winckelmann und Stanislaw Kostka Potocki. Meister und Schüler. Akten des internationalen Kongresses im Museum Palast König Johann III. in Wilanow, Warschau 8.–9. Mai 2014*, Mainz 2016, s. 243–254.

Miziołek J., *Pliny the Younger’s Villa Laurentina as Viewed by Count Stanislas Potocki: Between 18-Century Archaeology and a Neoclassical Vision*, [w:] *Archeologia-letteratura-collezionismo. Atti del Convegno dedicato a Jan e Stanislaw Kostka Potocki 17–18 aprile 2007*, a cura di E. Jastrzębowska e M. Niewojt, Roma 2008, s. 219–248.

Miziołek J., *Reconstructing Antiquity in the 1770s: The Decoration of Pliny the Younger’s Villa Maritima in Count Stanislas K. Potocki’s Vision*, [w:] *Das Original der Kopie. Kopien als Produkte und Medien der Transformation von Antike*, a cura di T. Bartsch, M. Becker, H. Bredekamp, C. Schreiter, Berlin 2010, s. 223–245.

Miziołek J., *Uniwersytet Warszawski. Dzieje i tradycja*, Warszawa 2005.

Miziołek J., we współpracy z M. Baliszewskim i M. Tarkowskim, *Villa Laurentina. Arcydzieło epoki stanisławowskiej*, Warszawa 2007.

Miziołek J., *Willi Pliniusza Młodsze pod Rzymem i Muzeum Sztuk Pięknych w Warszawie w wizji Stanisława Kostki Potockiego. Kilka nowych ustaleń*, „Studia Wilanowskie”, t. XIX, 2012, s. 70–85.

Moreno P., Stefani Ch., *The Borghese Gallery*, Milano 2008.

Polanowska J., *Stanisław Kostka Potocki (1755–1821). Twórczość architekta amatora przedstawiciela nurtu „picturesque”*, Warszawa 2009.

Pomian K., *200 lat muzealnictwa warszawskiego. Dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej. Zamek Królewski w Warszawie, 16–17 listopada 2005 roku*, red. A. Rottermund, M. Wrede, A. Sołtan, Warszawa 2006.

Wawrykowa M., *Uniwersytet Warszawski w latach 1816–1831*, w: *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego*, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1981.

Wittkower R., *Palladio end the English Palladianism*, London 1974.

Stanisław Schabowski

Przedstawiciele rodu Polignaców i ich dzienniki w zbiorach Muzeum – Zamku w Łańcucie

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Państwowe w Kijowie, fond 49.

Biblioteka Muzeum – Zamku w Łańcucie, sygn. B.III.5 21694, B.III.5 21689, rękopisy: *Journal de Jules, Melchior, Edmond, Voyage de Suisse et d’Italie, Venise...*, 1789–1795.

Opracowania

Martin G., *Histoire et généalogie de la Maison de Polignac*, 2002.

Nitkiewicz M., *Biblioteka i życie kulturalne łańcuckiej rezydencji*, Łańcut 1986.

Pau A., *L’invention de Polignac*, Montpellier 2007.

Skrzypietz A., *Francuskie zabiegi o koronę polską po śmierci Jana III Sobieskiego*, Katowice 2009.

Sydoniusz Apolinary, *Listy i wiersze*, tłum. Mieczysław Brożek, Kraków 2004.

Netografia

<http://roglo.eu/roglo?lang=fr;i=5475122> (dostęp: 27 IV 2017).

<http://roglo.eu/roglo?lang=fr;i=942112> (dostęp: 27 IV 2017).

<http://www.fondationspolignac.com/fr/> (dostęp: 17 III 2017).

<http://www.forteressedepolignac.fr> (dostęp: 17 III 2017).

Spierska B., *Melchior de Polignac – ambasador francuski w Polsce*, http://www.wilanow-palac.pl/melchior_de_polignac_ambasador_francuski_w_polsce.html (dostęp: 17 III 2017).

Agnieszka Woźniak-Wieczorek

Hrabia Franciszek Potocki (1788–1853) – zapomniany kolekcjoner dzieł sztuki

BIBLIOGRAFIA

Archiwum Głównym Akt Dawnych (AGAD),
- Archiwum Gospodarze Wilanowskie (AGWil), Archiwum Franciszka Potockiego, sygn. 16, 22, 24, 34, 41, 108, 120.
- Zb. Czołowskiego, sygn. 181.

Archiwum Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID), Teki J. Glinki, T. 495.

Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Archiwum Potockich w Krzeszowice (AKPot), sygn. 3270, 3300.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy, fond 5, Rękopisy Biblioteki Zakładu Naukowego im. Ossolińskich, sygn. 6505/1.

Prasa

„Kurjer Warszawski”, 1853, 1854.

„Gazeta Warszawska”, 1854.

Źródła publikowane

Górnicki Ł., *Pielgrzym polski: pismo polityce i literaturze narodowej poświęcone*, 1832/33, nr 11, red. E. Januszkiewicz, Paryż, 20 I 1833, <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=68316&from=publicati> on

<http://ebuw.uw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=217588&from=publication> (dostęp: 26 XII 2016).

Katalog wystawy starożytności przedmiotów sztuki 1856 urządzonych w Pałacu JW. hr. Augustostwa Potockich w Warszawie na Krakowskim-Przedmieściu na korzyść Domu Schronienia Opieki Najświętszej Maryi Panny, Warszawa 1856, poz. 19, 36-37, s. 3, 6, online: <https://polona.pl/item/15277208/4/> (dostęp: 30 III 2017).

Plug A., *Korespondencja Gazety Warszawskiej. Niemirów 11 sierpnia 1852*, „Gazeta Warszawska”, nr 240, 31 VIII (12 IX) 1852, online: <http://ebuw.uw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=76207&from=publication-e-buw> (dostęp: 10 V 2017).

Podczaszyński B., *Przegląd historyczny starożytności krajowych: z powodu wystawy urządzonych w Warszawie w r. 1856 w pałacu JW. hr. Aug. Potockich [Z. 1, Archeologia, zbiory starożytności]*, Warszawa 1857, <http://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=161485&from=pubindex&dirids=91&lp=209> (dostęp: 22 XII 2016).

The State Hermitage Museum – Collection Online: https://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/woa-search/#search=Reliquary-Casket%2520with%2520Christ%2520in%2520Glory%2520and%2520the%2520Lamb&meta_authoring_template=WOA (dostęp: 23 XII 2016).

Opracowania

Wdowiszewski Z., *Franciszek hr. Potocki (1788–1853) i jego zbiór monet i medali w Warszawie*, „Wiadomości Numizmatyczne”, R. 5, z. 2–3 (16–17), 1961.

Manteufflowa M., *Potocki Franciszek h. Pilawa (1788–1853)*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 27, 1983.

Jaworski P., *Działalność Augusta i Aleksandry Potockich w zakresie kolekcjonerstwa antyku*, „Studia Wilanowskie”, t. XXIV, 2017, s. 237–254.

Weber Peter Johannes, *Rechtliche Aspekte des Erwerbs von Kunstwerken in Rom und ihres Exports am Beispiel von Athanasius Raczyński / Prawne aspekty nabywania dzieł sztuki w Rzymie oraz ich wywozu na przykładzie Atanazego Raczyńskiego*, [w:] Edward i Atanazy Raczyńscy: dzieła, osobowości, wybory, epoka / Edward und Atanazy Raczyński: Werke, Persönlichkeiten, Bekenntnisse, Epoche, red. A.S. Labuda, M. Mencfel, W. Suchocki, przeł. P. Domeracki, Poznań 2010.

Chleborádová B., *The Room of Prince de Ligne*, online: <http://www.muzeum-teplice.cz/en/the-room-of-prince-de-ligne/> (dostęp: 23 III 2017).

Wójcicki K.W., *Cmentarz Powązkowski pod Warszawą*, t. 2, Warszawa 1856.

Według Teresy Mroczo, limuzyjski Relikwiarz Czerwiński znalazł się w zbiorach Franciszka Potockiego w Warszawie po kasacji klasztoru w Czerwińsku w roku 1819; Teresa Mroczo, *Polska sztuka przedromańska i romańska*, wyd. 2: Warszawa 1988, s. 167.

Przeździecki A., Rastawiecki E., *Wzory sztuki średniowiecznej i z epoki Odrodzenia po koniec wieku XVII w dawnej Polsce. Serya Pierwsza*, Warszawa–Paryż 1853–1855, <http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/doccontent?id=5550> (dostęp: 17 IV 2016).

Nowiński J. SDB, *Czerwińsk. (W jubileuszowym roku 400-lecia obrazu Matki Bożej Czerwińskiej)*, Warszawa 2012.

Rostworowski S.J., *W kręgu arystokratów respektujących władzę cesarza Wszelch Rosji i królów Polski: Karolina z Kofflerów i jej małżonkowie – wojewoda mazowiecki Franciszek Potocki i szambelan Janusz Rostworowski*, „Rocznik Mazowiecki”, nr 18, 2006.

Souvenirs de la Princesse de Ligne Née Princesse Lubomirska. [Pages détachées de ses cahiers et publiées par la Princesse Ch. De Ligne. 2de Edition], Bruxelles et Paris 1923.

Aftanazy R., Brody, [w:] *idem*, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 7: *Województwo ruskie, Ziemia Halicka i Lwowska*, wyd. 2 przejrzone i uzupełnione: Wrocław 1995.

Mycielski J., Wasylewski S., *Portrety polskie Elżbiety Vigée-Lebrun 1755–1842. 24 rycin w heljograwiurze na osobnych tablicach*, Lwów–Poznań 1927.

Czerzniewska J., Talbierska J., *Jan Feliks Piwarski (1794–1859). Pierwszy kustosz Gabinetu Rycin Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W 150. rocznicę śmierci*, Warszawa 2009.

Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powszechna Wydawnictwa „Gutenberg”, t. 6, Kraków 1994.

Agnieszka Woźniak-Wieczorek

Kolekcja obrazów hrabiego Franciszka Potockiego (1788–1853) w świetle wybranych źródeł archiwalnych
BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, sygn. 7087.

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Gospodarcze Wilanowskie (AGWil), Archiwum Franciszka Potockiego, sygn. 24, 80, 108, 140, 145.

Archiwum Muzeum Narodowego w Warszawie, sygn. 407.

Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Archiwum Potockich z Krzeszowic (AKPot), sygn. 3300.

Biblioteka Narodowa w Warszawie, mf. 35674, sygn. Rkps Ossol. 12910/III.

Źródła publikowane

Bernoulli J., *Podróż po Polsce, 1778*, tłum. W. Zawadzki, [w:] *Polska Stanisławowska w oczach cudzoziemców*, t. 1, oprac. W. Zawadzki, Warszawa 1963.

„Gazeta Lwowska”, R. 95, 24 III 1905, nr 68, [<http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/plain-content?id=22119>] (dostęp: 10 V 2017).

Jaroszyński T., *Z wystawy miniatur w Tow. Opieki nad Zabytkami*, „Tygodnik Ilustrowany”, R. 53, 8 VI 1912, nr 23, online: <https://polona.pl/item/tygodnik-illustrowany-r53-nr-23-8-czerwca-1912,Nzk5NjkwOA/2/#info:metadata> (dostęp: 10 V 2017).

Obrazy zbioru JO. Xięcia Konstantego Czartoryskiego w Międzyrzeczu Podlaskim (List z dnia 2 września 1829), „Pamiętnik Warszawski Umiejętności Czystych i Stosowanych”, T. 3, 1829, online: <http://ebuw.uw.edu.pl/dlibra/doccontent?id=20283> (dostęp: 12 V 2017).

Pamiętnik wystawy miniatur, oraz tkanin i haftów, urządzonych w domu własnym w Warszawie przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości w czerwcu i lipcu 1912 roku. Z przedmowami: o miniaturach – Z. Przesmyckiego, o tkaninach – Ks. Kan. Władysława Górzynskiego ize 126

reprodukcjami światłodrukowymi i fotograficznymi, Warszawa 1912, online: <http://kpbc.umk.pl/dlibra/doccontent?id=39579> (dostęp: 14 I 2017).

Wielka Galeria Obrazów Sierot i Ochron z 600 ex: cenniejszych mistrzów, Warszawskie Towarzystwo Dobroczyńności, Warszawa [1842?], online: <https://polona.pl/item/wielka-galeria-obrazow-sierot-i-ochron-z-600-ex-cenniejszych-mistrzow-ze-starozytnych,MzAzNzkMDA/0/#item> POLONA (dostęp: 4 IV 2017).

Opracowania

Aftanazy R., Brody, [w:] *idem*, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, wydanie drugie, przejrzone i uzupełnione, t. 7: *Województwo ruskie, Ziemia Halicka i Lwowska*, Wrocław 1995.

All the paintings of the Rijksmuseum in Amsterdam. A completely illustrated catalogue by the Department of Paintings of the Rijksmuseum, red. P.J.J. van Thiel, Amsterdam 1976.

Bartoszewicz J., *Z notatnika pamiętniczego Juliana Bartoszewicza 1842–1848: (fragmenty opatrzone wstępem i przypiskiem Kazimierza Bartoszewicza)*, „Przegląd Historyczny”, t. 14, 1912, nr 1.

Batowski Z., *Nieznanny obraz przypisywany Rembrandtowi*, „Lamus”, z. 5 (t. 2, z. 1), t. 2, 1909–1910, z. 2, online: <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=146182&from=publication> JBC (dostęp: 10 V 2017).

Beatniffe R., *Paintings, Statues, and Busts, at Holkham*, [w:] *idem*, *The Norfolk Tour; or, Traveller's Pocket-Companion: Being a Concise Description of all the Principal Towns, Noblemen's and Gentlemen's Seats, and other Remarkable Places, in the County of Norfolk, Compiled from the most authentic Historians and modern Travellers, corrected to the present Time. To which is added, An Index Villaris for the County. The Sixth Edition, greatly enlarged and improved. Printed for and Sold by R. Beatniffe*, Norwich 1808, https://books.google.pl/books?id=uhMHAQAQAAJ&printsec=front-cover&hl=pl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (dostęp: 9 V 2017).

Benez H., Kluk M., *Early Netherlandish, Dutch, Flemish and Belgian Paintings 1494–1983 in the Collections of the National Museum in Warsaw and the Palace at Nieborów Complete Illustrated Summary Catalogue*, vol. 1: *Signed and attributed paintings*, Warsaw 2016.

Białostocki J., Walicki M., *Malarstwo europejskie w zbiorach polskich 1300–1800*, Kraków 1955.

Buchanan W., *Memoirs of Painting, with a Chronological History of the Importation of Pictures by the Great Masters into England since the French Revolution*, t. 1, London 1824, <https://archive.org/stream/memoirsofpaintin1to2buch#page/n5/mode/2-up> (dostęp: 8 V 2017).

Danielewicz I., *Portret Heleny z Massalskich Potockiej*, [w:] *La siècle français. Francuskie malarstwo i rysunek XVIII wieku ze zbiorów polskich*, oprac. I. Danielewicz, J. Guze, Warszawa 2009.

Dulewicz A., *Encyklopedia sztuki francuskiej: artyści, dzieła, pojęcia*, Warszawa 1997.

Emskerque Toulangeon F.-É. d', *Manuel du Muséum Français, Avecune description analytique et raisonnée de chaque tableau, indiqué au trait par unegravure à l'eau-forte, tousclassés par Écoles, et par Oeuvre des grands artistes. Par F. E. T. M. D. L. I. N. École Flamande. Oeuvre: De Van Ostade, De Gerard Dow, De Van Dyk*, Paris 1804; I. Gaskell, *Gerrit Dou, His Patrons and the Art of Painting*, „Oxford Art Journal”, t. 5, 1982, nr 1, online: www.jstor.org/stable/1360100 (dostęp: 5 IV 2017).

Folga-Januszewska D., Rottermund A., *Rozmowa o muzeach*, [w:] *Muzea polskie*, red. D. Folga-Januszewska, Olszanica 2012.

Genaille R., Monkiewicz M., Ziemia A., *Encyklopedia malarstwa flamandzkiego i holenderskiego*, Warszawa 2001.

Hłyn M., *Listy Marii z Gniewosów Harsdorfowej do Heleny Mycielskiej, cz. 2: Listy od 16 I 1893 do 29 III 1898*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej”, z. 28, 2007, online: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=378445&from=publication> (dostęp: 10 V 2017).

Honey W.B., *A Porcelain Tankard Painted by C.W.E. Dietrich*, „The Burlington Magazine for Connoisseurs”, t. 59, 1931, nr 341, online: www.jstor.org/stable/864774 (dostęp: 21 I 2017).

Lucas Cranach the Elder (1472–1553) – Lucretia – Royal Collection Trust, <https://www.royalcollection.org.uk/collection/400050/lucretia> (dostęp: 09 V 2017).

Malinowski J., *Malarstwo polskie XIX wieku*, Warszawa 2003

Marcin Zaleski (1796–1877). *Wystawa monograficzna*. Katalog, oprac. Z.A. Nowak, Warszawa 1984.

Miniaturen-Ausstellung. Im Palais des K. K. Ministerrats-Präsidiums Wien, I. Herrengasse 7, Wien 1905.

Pestilli L., *Paolo de Matteis: Neapolitan Painting and Cultural History in Baroque Europe*, Burlington 2013.

Rottermund A., *O warszawskiej galerii obrazów Wincentego Potockiego*, [w:] *Entrecour et jardin czyli pomiędzy mecenasem i artystą. Księga ku czci profesora Andrzeja Ryszkiewicza*, „Roczniki Humanistyczne”, t. XXXV, 1987, z. 4.

Ryszkiewicz A., *Wincenty Kasprzycki, Widok Wystawy Sztuk Pięknych w Warszawie w 1828 r.*, „Biuletyn Historii Sztuki”, nr 3, 1952.

Townsend H., *Early Flower-Painters*, „Art & Life”, t. 11, 1919, nr 2, online: www.jstor.org/stable/20543049 (dostęp: 20 I 2017).

Wdowiszewski Z., *Franciszek hr. Potocki (1788–1853) i jego zbiór monet i medali w Warszawie*, „Wiadomości Numizmatyczne”, R. 5, 1961, z. 2–3 (16–17).

Winiewicz-Wolska J., *Malarstwo holenderskie w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu*, Kraków 2001.

Dorota Folga Januszewska

Potoccy i znajomi w żartobliwych portretach Franciszka Marii Lanciego **BIBLIOGRAFIA**

Źródła

„Monitor”, 1765–.

Muzeum śmieszności czyli album karykatur paryskich rysowanych przez Józefa Głowackiego, z. I–VI, Warszawa 1840.

„Świstek Krytyczny”, 1816–1821.

„Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”, 1770–.

Zwierciadło Asmodeusza czyli galeria ilustrowana dziwactw i śmieszności, 1856–.

Opracowania

Bartczakowa A., *Franciszek Maria Lanci 1799–1875*, Warszawa 1954 (Mistrzowie Architektury Polskiej).

Górska H., Lipiński E., *Z dziejów karykatury polskiej*, Warszawa 1977.

Gutowska-Dudek K., *Rysunki z wilanowskiej kolekcji Potockich w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie*, katalog, t. 2, Warszawa 1998.

Ingle H.N., *Nesselrode and the Russian rapprochement with Britain, 1836–1844*, University of California Press, 1976.

Jaworska J., *Architekt Franciszek Maria Lanci – karykaturzysta*, „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie”, t. XXIII, 1979, s. 305–348.

Załęski K., *Rysunki ze zbiorów wilanowskich w Muzeum Narodowym w Warszawie*, „Studia Wilanowskie”, t. VII, 1981, online: www.wilanow-palac.pl/download.php/3948/36_sw7_3.pdf (dostęp: 18 IX 2017).

Marek Letkiewicz

Vue d'optique – osiemnastowieczna grafika 3D w zbiorach wilanowskich **BIBLIOGRAFIA**

Opracowania

Altick R.D., *The Shows of London*, Cambridge 1978.

Bellion W., *Citizen Spectator, Art, Illusion, & Visual Perception in Early National America*, The University of North Carolina Press 2011.

Bellion W., *Citizen Spectator, Art, Illusion, & Visual Perception in Early National America*, The University of North Carolina Press 2011.

Blake E.C., *Zograscopes, Virtual Reality, and the Mapping of Polite Society in Eighteenth-Century England*, [w:] *New Media 1740–1915*, red. L. Gitelman, G.B. Pingree, Massachusetts Institute of Technology 2003, s. 2, https://mitpress.mit.edu/sites/default/files/titles/content/9780262572286_sch_0001.pdf (dostęp: 26 IX 2017).

Borsay P., *Pleasure Gardens and Urban Culture in the Long Eighteenth Century*, [w:] *The Pleasure Garden from Vauxhall to Coney Island*, red. J. Conlin, University of Pennsylvania Press 2013.

Carter Ph., *Men and the Emergence of Polite Society, Britain, 1660–1800*, Harlow, Longman, 2000.

Chaldecott J.A., *The Zograscopes or Optical Diagonal Machine*, „Annals of Science”, t. 9, 1953, nr 4.

Faubert J., *Colour induced stereopsis in image with achromatic information and only one other colour*, „Vision Reserch”, 1995, nr 35.

Faubert J., *Seeing depth in colour: More than just what meets the eyes*, „Vision Research”, 1994, nr 34.

Hyde R., *Panoramania!: The Art and Entertainment of the „All-Embrace” View*, London 1988.

John R., *Torelli, Giacomo*, „Turner”, 1998, nr 31.

Kallenbach K., *Optica prints*, „Paulus Swean Fix Sale Gallery”, <http://www.swaen.com/optica.php> (dostęp: 10 XI 2012).

Kay R., *Views of Rome from the Grand Tour*, „Antique Collecting”, November 2012.

Koenderink J., Wijntjes M., Doorn A. van, *The zograscope and monocular stereopsis*, <http://ecvp2012.uniss.it/index.php/eng/Program/Posters-3rd-Sept/3D-Perception> (dostęp: 12 XII 2012).

McLuhan M., *Czy rzeczywistość jest oszustwem*, „Świat Wiedzy”, 2013, nr 2.

McLuhan M., *Zrozumieć media. Przedłużenie człowieka*, tłum. N. Szczucka, Warszawa 2004.

Medina Puerta A., *The power of shadows: shadow stereopsis*, „Journal of the Optical Society of America”, 1989, nr 6.

Mitchell W.J.T., *Imperial Landscapes*, [w:] *idem, Landscape and Power*, University of Chicago Press 1994.

Oettermann S., *The Panorama: History of a Mass Medium*, New York 1997.

Perspective views or Vue d'optique, extravagance at the end of 18th century!, „Mon Cabinet d'Estampes, Promenade through the French antique prints in the History”,

<http://frenchantiqueprints.blogspot.com/2009/09/perspective-views-or-vue-doptiques-are.html> (dostęp: 26 IX 2017).

Russell J., Cohn R., *Zograscopes*, Edinbourg 2012.

Schlosberg H., *Stereoscopic Depth from Single Pictures*, „American Journal of Psychology”, 54, 1941, nr 4.

Schwartz A., *Stereoscopic Perception with Single Pictures*, „Optical Spectra”, September 1971.

Shojiro Nagata, *How to reinforce perceptron of depth in single two-dimensional picture*, [w:] *Pictorial Communication in Virtual and Real Environments*, red. S.R. Ellis, M. Kaiser, A.J. Grunwald, London–Washington 1993.

Smith Sh., *Henry Peacham the Elder*, [w:] *The Dictionary of Literary Biography*, t. 236: *British Rhetoricians and Logicians, 1500–1660*, First Series, Detroit 2001, s. 188–201.

Stafford B.M., Terpak F., *Device of Wonder, From the Word in a Box to Images on a Screen*, Los Angeles 2001.

Netografia

http://en.wikipedia.org/wiki/Opera_seria (dostęp: 26 IX 2017).

<http://fr.wikipedia.org/wiki/V%C3%A9dutisme> (dostęp: 26 IX 2017).

http://www.culture.gouv.fr/public/mistral/joconde_fr?ACTION=CHERCHE&FIELD_1=REF&VALUE_1=5002E004930 (dostęp: 5 XII 2012).

<http://www.hetoudekinderbeok.nl/OWCentsprenten/Mondhard/Mondhard.htm> (dostęp: 26 IX 2017).

<http://www.hetoudekinderbeok.nl/OWCentsprenten/Mondhard/Mondhard.htm> (dostęp: 26 IX 2017).

<http://www.indoislamica.com/index.php/item/index/Prints/PR000040> (dostęp: 9 XII 2012).

Tomasz Żuchowski

Wykaz tabakier sprowadzonych do pałacu w Wilanowie 1 grudnia 1845 roku

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Archiwum Gospodarcze Wilanowskie (AGWil), dział XX: Biuro rządzący dóbr Wilanów, sygn. 112.

Opracowania

Bauer J., *Skafy i minerały: przewodnik*, Warszawa 1997.

Grochulska B., *Potocki Stanisław Kostka h. Pilawa*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 28, 1984–1985.

Iwaskiewicz J., *Aleksander I*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 1, 1935.

Janowski P., *Maksymilian I, 1756–1825, król Bawarii*, [w:] *Encyklopedia Katolicka*, Lublin 2006, t. 11.

Smoleńska B., *Potocki Aleksander h. Pilawa*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 27, 1983.

Smoleńska B., *Struktura i funkcjonowanie zarządu dóbr wilanowskich (1800–1864)*, Poznań 1975.

Sobczak N., *Mała encyklopedia kamieni szlachetnych i ozdobnych*, Warszawa 1986.

Szuman W., *Kamienie szlachetne i ozdobne*, Warszawa 2004.

Zweig S., *Maria Antonina*, Katowice 2005.

Piotr Jaworski

Działalność Augusta i Aleksandry Potockich w zakresie kolekcjonerstwa antyku

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD):

- Archiwum Gospodarcze Wilanowskie (AGWil), sygn. 146, sygn. 179 (sygn. dawna: 174), sygn. 183 (sygn. dawna: 178), 185 (dawna: 180 cz. I), sygn. 189 (sygn. dawna: 183), sygn. 194 (sygn. dawna: 189).

- Zbiór Henryka i Leandra Marconich, sygn. 576-3, ark. 1, 2, 3; sygn. 576-7. Biblioteka Narodowa w Warszawie, Spuścizna Feliksa Bentkowskiego, sygn. III.8915.

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka, sygn. F.5.op.1, nr 4473-4475, nr 4478: *Franciszek Potocki*, [w:] A. Ryszard, „Albumy numizmatyczne polskie”.

Źródła publikowane

B[artynowski] W., *Zbiór numizmatyczny willanowski*, „Wiadomości Numizmatyczno-Archeologiczne”, R. 3, 1891, nr 4.
H. Ar., *Wystawa starożytności i dzieł sztuki w zastosowaniu do przemysłu*, „Tygodnik Powszechny” 1881, nr 29, s. 455.
Heppen J., *Przed otwarciem wystawy starożytności*, „Kurier Warszawski” 1889, nr 304, s. 2.
K[eni]G J., *Wystawa starożytności*, „Tygodnik Ilustrowany” 1889, nr 359, s. 314.
Katalog starożytności i przedmiotów sztuki 1856 urządzony w pałacu JW. Hr. Augustostwa Potockich w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu, na korzyść Domu Schronienia Opieki Najświętszej Maryi Panny, Warszawa 1856.
Martynowski F.K., *Wystawa starożytności w Warszawie*, „Ateneum” 1890, nr 1, s. 105.
Potocki S.K., *O sztuce u dawnych, czyli Winkelman polski*, Warszawa 1815 r. (por. współczesne wydanie w oprac. J.A. Ostrowskiego i J. Śliwy, t. 1–4, Warszawa–Kraków 1992).
Wystawa starożytności i dzieł sztuki w zastosowaniu do przemysłu, „Gazeta Handlowa” 1881, nr 152, s. 2.

Opracowania

Ajewski K., *Warszawskie kolekcjonerstwo militariów historycznych okresu zaborów*, cz. 1: *Zbrojownie i zbiory*, „Muzealnictwo”, 47, 2006.
Bernhard M.L., „O sztuce u dawnych, czyli Winkelman polski” *Stanisława Kostki Potockiego*, „Rocznik Historii Sztuki”, R. 1, 1956, s. 514–521.
Beyer K., *Album fotograficzne Wystawy Starożytności i Przedmiotów Sztuki*, Warszawa 1856–1857.
Bobrow R., *Rzemiosło i sztuka dekoracyjna. Warszawskie inicjatywy muzealne*, [w:] *200 lat muzealnictwa warszawskiego. Dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej. Zamek Królewski, 16–17 listopada 2005 roku*, Warszawa 2006, red. A. Rottermund, A. Sołtan, M. Wrede, Warszawa 2006.
Bodzek J., *W poszukiwaniu kolekcji starożytnych monet greckich Krzysztofa Wiesiołowskiego (1742–1826)*, [w:] *Amicorum Dona. Studia dedykowane profesorowi Stefanowi Skowronkowi w siedemdziesięciolecie urodzin*, red. F. Kiryk, M. Wilczyński, J. Ciecieląg, Kraków 1998.
Chudzyński M., *Słubice Mikorskich, Potockich i Grzybowski*, „Notatki Plockie”, 2006, nr 3 (208).
Dobrowolski W., *Wazy greckie Stanisława Kostki Potockiego. Próba rekonstrukcji kolekcji*, Warszawa 2007.
Fijałkowski W., *Muzeum „polskiego Winkelmana” i jego rozwój w XIX stuleciu*, [w:] *200 lat muzealnictwa warszawskiego. Dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej. Zamek Królewski, 16–17 listopada 2005 roku*, Warszawa 2006, red. A. Rottermund, A. Sołtan, M. Wrede, Warszawa 2006, s. 103–114.
Fijałkowski W., *O kościołach św. Anny w Wilanowie*, „Studia Wilanowskie”, t. 16, 2009.
Grochulska B., *Dramat liberała*, [w:] *Losy Polaków w XIX–XX w. Studia ofiarowane Profesorowi Kieniewiczowi w osiemdziesiątą rocznicę Jego urodzin*, Warszawa 1987.
Grochulska B., *Potocki Stanisław Kostka*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny* (dalej: PSB), t. 28, 1984–1985.
Jaroszewski T.S., Rottermund A., *Katalog rysunków architektonicznych Henryka i Leandra Marconich w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*, Warszawa 1977.
Jaskanis P., *Tradycja i przyszłość w rezydencji wilanowskiej*, [w:] *200 lat muzealnictwa warszawskiego. Dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej. Zamek Królewski, 16–17 listopada 2005 roku*, Warszawa 2006, red. A. Rottermund, A. Sołtan, M. Wrede, Warszawa 2006.
Jaworski P., *Organizacja warszawskiego rynku antykwarycznego w zakresie numizmatyki na przykładzie licytacji kolekcji monet i medali Michała Hieronima Radziwiłła w 1834 roku*, [w:] *Miłośnictwo rzeczy. Studia z historii kolekcjonerstwa na ziemiach polskich w XIX wieku*, red. K. Kludkiewicz, M. Mencfel, Warszawa 2014.
Jaworski P., *The Nieborów Niobe rediscovered. The first public presentation of the Radziwiłł family's antique collection at the exhibition of ancient objects held in Warsaw in 1889*, [w:] *Et in Arcadia ego. Studia memoriae professoris Thomae Mikocki dicata*, red. W. Dobrowolski, Varsoviae 2013, s. 329–345.
Kizwalter T., *Ludzie i idee Oświecenia w Polsce porzbirowej*, Warszawa 1987.

Kolendo J., *Tradycje archeologii klasycznej w Uniwersytecie Warszawskim*, [w:] *Antyk w Uniwersytecie Warszawskim. Nauka i nauczanie w okresie od powstania uczelni do 1915 roku*, red. J. Kolendo, Warszawa 1993.
Lech J., *Count Jan Potocki (1761–1815) and his place in the history of archaeology*, [w:] *Archeologia. Letteratura. Collezionismo. Atti del convegno dedicato a Jan e Stanisław Kostka Potocki, 17–18 aprile 2007*, red. E. Jastrzębowska, M. Niewójt, Roma 2008, s. 125–146.
Libera Z., *Stanisław Kostka Potocki i jego rola w życiu literackim Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego*, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 34, 1972, nr 2.
Lorentz S., *O polskich zbieraczach waz antycznych*, *Meander* 2, 1947, nr 1.
Lorentz S., *Sarkofag Scypiona w Polsce*, „Meander”, 1, 1946, s. 34–39.
Łukaszewicz A., *Jan Potocki e la nascita dell'egittologia moderna (un bicentenario dimenticato)*, [w:] *Archeologia. Letteratura. Collezionismo. Atti del convegno dedicato a Jan e Stanisław Kostka Potocki, 17–18 aprile 2007*, red. E. Jastrzębowska, M. Niewójt, Roma 2008, s. 147–160.
Malinowska I., *Dekoracja malarska Gabinetu Etruskiego w Muzeum Wilanowskim*, „Studia Wilanowskie”, t. VI, 1980, s. 83–101.
Manteufflowa M., *Potocki Franciszek*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 27, 1983.
Mikocki T., *Najstarsze kolekcje starożytności w Polsce (lata 1750–1830)* Wrocław–Warszawa 1990.
Podczaszyński B., *Przegląd historyczny starożytności krajowych z powodu wystawy urządzony w Warszawie w r. 1856 w pałacu JW. Hr. Aug. Potockich...*, z. 1, Warszawa 1857, s. 13.
Polanowska J., *Myśl o sztuce a prywatny mecenat i kolekcjonerstwo. Z badań nad początkami nowoczesnej kultury miejskiej w Królestwie Polskim 1815–1875*, [w:] *Kultura miejska w Królestwie Polskim*, cz. 1: *1815–1875*, red. A.M. Drexlerowa, Warszawa 2001.
Pomian K., *Winckelmann polski*, [w:] *200 lat muzealnictwa warszawskiego. Dzieje i perspektywy. Materiały sesji naukowej. Zamek Królewski, 16–17 listopada 2005 roku*, Warszawa 2006, red. A. Rottermund, A. Sołtan, M. Wrede, Warszawa 2006, s. 15–24.
Rudnicka J., *Biblioteka Wilanowska. Dwieście lat jej dziejów (1741–1932)*, Warszawa 1967.
Rudnicka J., *Rola S. Kostki Potockiego w polskim życiu kulturalnym*, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 34, 1972, nr 2.
Skimborowicz H., Gerson W., *Willanów. Album widoków i pamiątek*, Warszawa 1877.
Smoleńska B., *Potocki Aleksander*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 27, 1982.
Stężyński-Bandtkie K.W., *Numizmatyka krajowa*, t. 1, Warszawa 1839.
Tkaczow B., *Lapidarium wilanowskie*, „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie”, 14, 1970.
Wdowiszewski Z., *Franciszek hr. Potocki (1788–1853) i jego zbiór monet i medali w Warszawie*, „Wiadomości Numizmatyczne”, t. 5, 1961, z. 2–3, s. 139–149.
Wiesiołowski K., *Nagrobek Królowej Bony. Wypis z podróży do Apulij i Kalabrii w r. 1791 odbytej przez Krzysztofa Wiesiołowskiego, Członka wielu uczonych Towarzystw*, „Lech. Dziennik Polski” 1823, nr 9.
Wiesiołowski Krzysztof, [w:] *Encyklopedia Powszechna S. Orgelbranda*, t. 26, 1867, s. 965.
Życie artystyczne w świetle prasy warszawskiej pierwszej połowy XIX wieku, red. E. Moszoro, Wrocław 1962.

Agnieszka Pawlak, Sylwia Svorová Pawełkiewicz
Światło a ochrona zbiorów – nowoczesne metody monitoringu zmian barw
BIBLIOGRAFIA
Opracowania
Baranowski P., Pawełkiewicz S., *Badania światła i wymiana stolarki okiennej w pałacu w Wilanowie – różne postrzeganie problemów*, „Wilanowski Informator Konserwatorski”, t. 2, 2009, s. 128–135.
Beltran V.L., Druzik J., Maekawa Sh., *Large-scale assessment of light-induced color change in air and anoxic environments*, „Studies in Conservation”, t. 57, 2012, nr 1.
Białostocki J., *Okno i Oko. Realizm i Symbolika refleksów światła w sztuce Dürera i jego poprzedników*, w: *idem, Symbole i obrazy w świecie sztuki*, t. 1, Warszawa 1982.
Brokerhof A.W., „The deterioration processes of organic objects in museum, historic house and archive, environments”, wykład wygłoszony podczas warsztatów w ramach studiów magisterskich na uniwersytecie UCL, Londyn, 10 I 2006
<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.463.3289&rep=rep1&type=pdf> (dostęp: 8 V 2017).

- Burnstock A., Lanfear I., Berg Klaas J. van den, Carlyle L., Clarke M., Hendriks E., Kirby J., *Comparison of the fading and surface deterioration of red lake pigments in six paintings by Vincent van Gogh with artificially aged paint reconstructions*, „ICOM Committee for Conservation 14th Triennial Meeting, the Hague, 12–16 September 2005”, London 2005.
- Colombini M.P., Andreotti A., Baraldi C., Degano I., Łucejko J.J., *Colour fading in textiles: A model study on the decomposition of natural dyes*, „Microchemical Journal”, t. 85, 2007, nr 1, https://www.academia.edu/5984511/Colour_fading_in_textiles_A_model_study_on_the_decomposition_of_natural_dyes (dostęp: 16 VIII 2017).
- Druzik J., Michalski S., *Guidelines for Selecting Solid-State Lighting for Museums*, Canadian Conservation Institute, The Getty Conservation Institute 2011, <http://www.connectingtocollections.org/wp-content/uploads/2011/08/SSL-Guidelines-Ver.-10.0.pdf> (dostęp: 15 VIII 2017).
- Encyklopedia nowej generacji*, Warszawa 2008.
- Farke M., Binetti M., Hahn O., *Light damage to selected organic materials in display cases: A study of different light sources*, „Studies in Conservation”, t. 61, 2016, nr 1, s. 83–93.
- Feller R.L., *Accelerated Ageing: Photochemical and Thermal Aspects*, Los Angeles 1994 (Research in Conservation Technical Report Series).
- Henderson J., Waller R., *Effective preservation decision strategies*, „Studies in Conservation”, t. 61, 2016, nr 6.
- Johnston-Feller R., Feller R.L., Bailie C.W., Curran M., *The Kinetics of fading: Opaque paint films pigmented with Alizarin lake and titanium dioxide*, „Journal of the American Institute for Conservation”, t. 23, 1984, nr 2, s. 114–129.
- Kirby J., *Fading and colour change of Prussian blue: occurrences and early reports*, „National Gallery Technical Bulletin”, t. 14, 1993, s. 63–71, <http://www.nationalgallery.org.uk/upload/pdf/kirby1993.pdf> (dostęp: 16 VIII 2017).
- Laudy A., *Microbiological Quality of Indoor Air in the Wilanów Palace Museum and its potential impact on the biodeterioration of the Genoa Velvets*, Wilanów 2013.
- Michalski S., *Agent of Deterioration: Light, Ultraviolet and Infrared*, <http://canada.pch.gc.ca/eng/1444925073140> (dostęp: 1 V 2017).
- Michalski S., *Agent of Deterioration: Light, Ultraviolet and Infrared*, <http://canada.pch.gc.ca/eng/1444925073140> (dostęp: 30 IV 2017).
- Michalski S., *Damage to museum objects by visible radiation (light) and ultraviolet radiation (UV)*, *Lighting*, w: *Lighting in Museums, Galleries and Historic Houses*. University of Bristol, April 1987, London 1987, s. 3–16, http://www.academia.edu/741938/1987_Damage_to_museum_objects_by_visible_radiation_light_and_ultraviolet_radiation_UV (dostęp: 7 V 2017).
- Michalski S., *Fabric of an Exhibition, Preprints of Textile Symposium 97*. 1997, Ottawa: Canadian Conservation Institute 1998.
- Michalski S., *From standards to best practices to risk assessment - where have we been and where are we going?*, w: *Museum Exhibit Lighting 2007: Classic Issues, New Light*, Richmond (VA) 2007.
- Michalski S., *The Lighting Decision. Fabrics of an Exhibition: An Interdisciplinary Approach – Preprints*, Ottawa 1997, <http://canada.pch.gc.ca/eng/1444925073140> (dostęp: 1 V 2017).
- Michalski S., *The Lighting Decision*, w: Chris Caple (red.), *Preventive Conservation in Museums*, Department of Museum Studies, University of Leicester 2011, s. 319–335.
- Michalski S., *The power of history in the analysis of collection risks from climate fluctuations and light*, „ICOM-CC, 17th Triennial Meeting, Melbourne, Australia, 15–19 September 2014”, Paris 2014.
- Mokrzycki W., Tatol M., *Color difference Delta E–A survey*, „Machine Graphics and Vision”, t. 20, 2011, nr 4, s. 383–411.
- Pawełkowicz S., *Bezpieczne światło we wnętrzu zabytkowym na przykładzie Muzeum Pałacu w Wilanowie – badania i praktyka*, w: *Problematyka funkcjonowania muzeów w obiektach zabytkowych. Materiały z konferencji konserwatorskiej, Muzeum Zamkowe w Pszczynie, 21–23 października 2010*, Pszczyna 2012, s. 113–128.
- Pawlak A., Pawełkowicz S., *Managing light in the historic interiors of Wilanów Palace Museum – case study*, w: *International Conference: Reducing Risks to Heritage 2012, ICCROM and CCI in Amersfoort*, www.kennisvoorcollections.nl/dmsdocument/39 (dostęp: 30 IV 2017).
- Pawlak A., *Światło w muzeum, dylematy konserwatora*, „Wilanowski Informator Konserwatorski”, 2013, s. 117–131.
- Ricciardi P., *UV-visible-NIR reflectance spectrophotometry in cultural heritage: Background paper*, „Analytical Methods”, t. 8, 2016, s. 5894–5896.
- Saunders D., Kirby J., *Light-induced damage: investigating the reciprocity principle*, „ICOM Committee for Conservation 11th Triennial Meeting, Edinburgh, Scotland, 1–6 September 1996”, Paris 1996.
- Słownik języka polskiego PWN*, Warszawa 2004.
- Spring M., *Fading, darkening, browning, blanching: a review of our current understanding of colour change and its consequences in Old Master paintings*, w: Clarricoates R., Dowding H., Gent A. (red.), *Colour Change in Paintings – Archetype Publications*, London 2016.
- Thomson G., *The Museum Environment*, t. 1–2, London 1978.
- Vázquez de Ágredos Pascual K.L., Doménech Carbó M.T., Doménech Carbó A., *Characterization of Maya Blue pigment in pre-classic and classic monumental architecture of the ancient pre-Columbian city of Calakmul (Campeche, Mexico)*, „Journal of Cultural Heritage”, 2011, s. 140–148.
- Waller R.R., *Risk management applied to preventive conservation*, 1995, <http://museum-sos.org/docs/WallerSPNHC1995.pdf> (dostęp: 10 V 2017).
- Whitmore P.M., Baillie C., Connors S.A., *Micro-fading tests to predict the result of exhibition: progress and prospects*, w: Ashok Roy, Perry Smith (red.), *Tradition and Innovation: Advances in Conservation. Contributions to the Melbourne Congress, 10–14 October 2000*, London 2001, http://www.microfading.com/uploads/1/1/7/3/11737845/whitmore_et_al_1999.pdf (dostęp: 16 VIII 2017).
- Wnuczak E., *Fizyka. Działy wybrane. Optyka falowa, teoria względności, kwantowa natura światła, atom, kwantowa natura materii, mechanika kwantowa*, Wrocław 1995.
- Netografia**
- <http://chsource.org/category/spectroscopy/fors-fiber-optics-reflectance-spectroscopy> (dostęp: 30 IV 2017).
- http://www.brucelindbloom.com/index.html?Eqn_DeltaE_CIE2000.html (dostęp: 30 IV 2017);
- <https://www.konicaminolta.com/instruments/knowledge/color/part5/03.html> (dostęp: 30 IV 2017).
- http://www.wilanow-palac.pl/prace_konserwatorskie_w_gabinecie_chinskim_krola.html (dostęp: 9 IV 2017).
- <https://www.konicaminolta.eu/pl/urzadzenia-pomiarowe/produkty/barwa-i-polysk/spektrofotometriy-przenosne/cm-700d-cm-600d/wstep.html> (dostęp: 30 IV 2017).